

AGDER FYLKESKOMMUNE FYLKESADMINISTRASJONEN
ARENDAL
Postboks 788 Stoa
4809 Arendal

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Agder fylkeskommune – fjerning av krypsiv i Mandalselva Kontrollnummer: 2022.197.I.SFAG

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Anna Despard Asgard, Agder fylkeskommune
Eivind Hellerslien, Agder Energi AS
Elin Førdedal Aanonsen, Amfibie Service AS

Fra Statsforvalteren i Agder:

Endre Aaen
Martin Hagen Ring

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Agder fylkeskommune og deres tillatelse til fjerning av krypsiv i Mandalselva den 08.11.2022. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Agder avdekket to avvik og ga tre anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

1. Virksomheten mangler system for avvikshåndtering.
2. Samordning mellom virksomheter som arbeider med fjerning av krypsiv i Mandalselva, er mangelfull.

Anmerkninger:

1. Virksomheten kan forbedre sine skriftlige rutiner for prosjektet med tanke på kontroll og vedlikehold av oppsamlingslense.
2. Virksomheten kan forbedre sin miljørisikovurdering for prosjektet.
3. Virksomheten kan forbedre sin vurdering av område for disponering av krypsiv.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

25.11.2022	Endre Aaen	Liudmila Pechinkina
dato	kontrollør	rådgiver
	Statsforvalteren i Agder	

Kopi av rapporten sendes til:

- Lyngdal kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: AGDER FYLKESKOMMUNE FYLKESADMINISTRASJONEN ARENDAL	
Organisasjonsnr.: 923607692	Eies av: 921707134
Bransjenr. (NACE-kode): 84.110 - Generell offentlig administrasjon	

Kontrollert enhet

Navn: Fjerning av krypsiv i Mandalselva	Anleggsnr.: 4205.0236.01
Kommune: Lindesnes	Fylke: Agder
Anleggsaktivitet: Annen aktivitet	
Tillatelse gitt: 26. april 2022	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og tillatelsen til fjerning av krypsiv i Mandalselva overholdes.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Ansvarlig enhet og andre deltakere i prosjektet

Agder fylkeskommune er ansvarlig enhet og den bedriften som har tillatelse til å fjerne krypsiv i Mandalselva. Fylkeskommunen har derfor det overordnede ansvaret for prosjektet. Tilsynet er derfor rettet mot Agder fylkeskommune.

Agder Energi AS er medlem av tiltaksgruppa i Mandalselva.

Amfibie Service AS er ansvarlig entreprenør og utfører selve tiltakene med fjerning av krypsiv.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Samordning
- Utslipp til vann
- Tillatelse av 26.04.2022 til fjerning av krypsiv i Mandalselva

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen, og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Agder Fylkeskommune plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Agder Fylkeskommune innen 01.02.2023 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber også om at virksomheten sender inn en kort redegjørelse for hvordan anmerkningene er vurdert, eventuelt hvordan de vil bli fulgt opp.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfagpost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Agder v/Endre Aaen.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten 02.11.2022. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Agder fylkeskommune bli ilagt et gebyr på kr 14 000,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 4 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Agder. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Agder (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten mangler system for avvikshåndtering.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 første ledd punkt 7

Kommentarer:

Internkontrollforskriften setter krav til at virksomheter skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (HMS-lovgivningen), herunder systematisk avvikshåndtering. Avvikssystemet skal være en del av virksomhetens internkontroll og skal bidra til å avdekke problemområder og forhindre at uønskede hendelser oppstår og/eller gjentar seg. Det er viktig å ha en klar definisjon på hva som anses som avvik, og at alle er kjent med denne definisjonen.

Agder fylkeskommune kunne ikke fremlegge system for avvikshåndtering under tilsynet. Det fremsto likevel som at virksomheten hadde et slikt system, men at det var manglende opplæring av ansatte i hvordan systemet skal brukes og hva som skal registreres i systemet. De kunne heller ikke en definisjon på hva som anses som avvik, både for indre og ytre miljø. Videre kunne heller ikke utførende entreprenør vise til at de har et system for å registrere og håndtere avvik.

Avvik 2

Samordning mellom virksomheter som arbeider med fjerning av krypsiv i Mandalselva, er mangelfull.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 6 andre ledd

Kommentarer:

Internkontrollforskriften setter krav til samordning av internkontroll både når flere virksomheter arbeider/utfører aktivitet sammen og når en virksomhet engasjerer andre til å utføre arbeid for seg.

Som nevnt under pkt. 2 «Bakgrunnen for inspeksjonen», er tre virksomheter involvert i prosjektet: Agder fylkeskommune, Agder Energi og Amfibie Service. Det foreligger skriftlig avtale mellom partene om utførelse av arbeidene. Det mangler derimot samordning på deler av internkontrollen slik som avvikshåndtering og miljørisikovurdering.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomheten kan forbedre sine skriftlige rutiner for prosjektet med tanke på kontroll og vedlikehold av oppsamlingslense.

Kommentar:

Internkontrollforskriften setter krav til skriftlige rutiner for arbeid som skal forebygge hendelser i HMS-lovgivningen. Det er i tillatelsens vilkår 6 satt krav til bruk av lense for oppsamling av drivende krypsiv. Under tilsynet ble det forklart at det under tiltaket i Mandalselva i 2022 ble etablert lense nedstrøms av tiltaksområdet. Det ble utført kontroll med lensen annenhver dag i anleggsperioden. Ifølge utførende entreprenør ble lensens strukturelle integritet og kapasitet

undersøkt under kontrollene. Virksomheten kunne derimot ikke fremlegge skriftlig rutine for kontroll og vedlikehold av lensen.

Anmerkning 2

Virksomheten kan forbedre sin miljørisikovurdering for prosjektet.

Kommentar:

Under tilsynet kunne utførende entreprenør fremlegge miljørisikovurdering som var gjennomført før tiltaket ble iverksatt. I denne var mulige utslippskilder slik som utslipp av olje og partikler nevnt. Mulige hendelser knyttet til drift av oppsamlingslensen var derimot ikke nevnt i vurderingen.

Anmerkning 3

Virksomheten kan forbedre sin vurdering av område for disponering av krypsiv.

Kommentarer:

Tillatelsen setter krav til at krypsiv som tas opp enten skal disponeres på land eller leveres til lovlig avfallsanlegg. Ved disponering på land skal tiltakshaver tilrettelegge for aerob nedbrytning, og massene skal legges på arealer som ikke er utsatt for flom. For tiltak i 2022 har alt krypsiv, som er blitt tatt opp, blitt lagt på to områder. Begge områdene ligger nær elvebredden for lett adkomst. Plasseringen av disponeringsareal, spesielt i nord, ligger i Mandalselvas flomplan. Utførende entreprenør opplyste under tilsynet at de i forkant av disponeringen av plantemateriale på land var i kontakt med grunneier som nevnte at det aktuelle området ikke var utsatt for flom.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse etter forurensningsloven til å fjerne krypsiv i Mandalselva, datert 26.04.2022